

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/62/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123200060
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Lukáč
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4123200060.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Lukáča a členiek senátu JUDr. Martiny Balegovej a JUDr. Vlasty Ondrejkovej, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XX/X, XXX XX D., zastúpený: Dentons Europe CS LLP, so sídlom na adrese One Fleet Place 1, EC4P 4GD Londýn, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, konajúca prostredníctvom svojej organizačnej zložky Dentons Europe CS LLP, organizačná zložka, so sídlom Bottova 2A, 811 09 Bratislava - mestská časť Staré mesto, IČO: 36 861 391, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, 831 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody 13 000 eur a nemajetkovej ujmy 31 520 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 8C/1/2023 – 182 zo dňa 06. 10. 2023 v spojení s opravným uznesením č. k. 8C/1/2023 – 321 zo dňa 19. 03. 2024 v časti II. a IV. výroku a žalovanej v časti I., III. a IV. výroku, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd p r i p ú š ť a späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie náhrady škody v sume 13 000 eur, rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 8C/1/2023 – 182 zo dňa 06. 10. 2023 v spojení s opravným uznesením č. k. 8C/1/2023 – 321 zo dňa 19. 03. 2024 v časti II. výroku vo vzťahu k náhrade škody z r u š u j e a konanie v tejto časti z a s t a v u j e.

II. V časti IV. výroku rozsudok z r u š u j e a žalovanej p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov v zastavujúcej časti konania vo vzťahu k náhrade škody v rozsahu 100 %.

III. V časti I. výroku, v zostávajúcej časti II. výroku a v časti III. výroku napadnutý rozsudok p o t v r d z u j e.

IV. Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v časti priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o uplatnenom nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 745 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 745 eur od 30. 09. 2022 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (I. výrok), vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok), žalobcovi v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznal voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % (III. výrok) a žalovanej v časti nároku na náhradu škody priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % (IV. výrok).

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ust. § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a/, § 8 ods. 1 písm. b/, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3, zák. č. 514/2003 Z. z. a o náhrade trov konania podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že žalobou sa žalobca domáhal zaplatenia škody 13 000 eur a nemajetkovej ujmy 31 520 eur (spolu 44 520 eur) s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 44 520 eur od 30. 09. 2022 do zaplatenia titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím o treste. Žalobu odôvodnil tým, že v trestnom konaní bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie, následne podaná obžaloba. Žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 15. 10. 2013, sp. zn. 1T/29/2010 uznaný vinným zo spáchania trestného činu krivého obvinenia spolupáchateľstvom tým, že dňa 18. 04. 2004 v sťažnosti pre porušenie zákona podanej Ministerstvu spravodlivosti SR uviedol nepravdivé skutočnosti súvisiace s výkonom právomocí sudcu Krajského súdu v Trenčíne JUDr. B. B., ktorý mal od žalobcu požadovať finančnú hotovosť vo výške 16 597 eur (500 000 Sk) za účelom vyhovenia jeho odvolaniu v inej trestnej veci. Rozhodnutím Krajského súdu Nitra, sp. zn. 1To/52/2014 bol žalobcovi uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 roky 6 mesiacov. V roku 2020 bola povolená obnova konania, vec bola vrátená do prípravného konania, v ktorom došlo k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu, že stíhaný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. V rámci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, kde sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy 31 520 eur a náhrady škody 13 000 eur, sa Ministerstvo spravodlivosti SR žalobcovi ospravedlnilo, nároku na náhradu škody nevyhovelo ani čiastočne a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vyhovelo v časti 780 eur (15 eur za jeden deň trvania trestu odňatia slobody za vykonaných 52 dní). Takúto náhradu považoval žalobca za neprimerane nízku. Žalobca popieral, že by bol vo výkone trestu odňatia slobody v súvislosti s druhostupňovým rozhodnutím iba 52 dní. Potvrdil, že v tom čase už vykonával trest odňatia slobody uložený v skoršom konaní, na ktorý nastúpil dňa 24. 10. 2012. Argumentoval, že s poukazom na § 437 ods. 1 a 2 Trestného zákona v čase, keď mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody, spĺňal formálne podmienky na prepustenie z výkonu skoršie uloženého trestu. Tvrdil, že ak by nedošlo k nezákonnému trestnému stíhaniu a uloženiu súhrnného trestu, bol by z výkonu skoršie uloženého trestu odňatia slobody prepustený skôr, najskôr 24. 10. 2014, keď uplynuli 2 roky výkonu trestu. Do priamej príčinnej súvislosti možno dať 377 dní výkonu trestu (od 03. 12. 2014 do 15. 12. 2015). Zároveň žalobca nesúhlasil s peňažnou náhradou 15 eur na deň výkonu trestu ako neprimeranou k ujme žalobcu. Žalobca uviedol, že predmetnou žalobou si uplatňuje výlučne škodu spôsobenú trestom, ktorý mu bol uložený, v zmysle § 8 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Škoda spôsobená samotným trestným stíhaním je samostatným nárokom.

Samotný zásah orgánu (súdu) v trestnom konaní vyvoláva následky na právach a slobodách osoby. Je zrejmé, že každé uloženie trestu odňatia slobody negatívne ovplyvňuje osobný život odsúdeného, výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, tým skôr, ak sa jedná o nezákonné odsúdenie. Priznanie vzniknutej nemajetkovej ujmy však prichádza do úvahy subsidiárne vtedy, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Forma a prípadná výška zadosťučinenia nesmie byť v rozpore so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti, t. j. jej priznanie je nad rámec konštatovania porušenia práva namieste iba vtedy, ak by sa z hľadiska všeobecnej slušnosti poškodenému satisfakcia skutočne mala dostať

V danom prípade je nesporné a preukázané, že žalobca vykonával od 24. 12. 2012 skoršie uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky rozsudkom Okresného súdu v Žiline v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline za trestný čin skrátenej dane a poistného. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/52/2014 zo dňa 03. 12. 2014 bol žalobcovi uložený súhrnný trest vo výmere 4 roky 6 mesiacov a zároveň bol zrušený rozsudok Okresného súdu Žilina v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline vo výroku o treste. Súhrnný trest sa aplikuje pri trestaní súbehu dvoch alebo viacerých trestných činov spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, z ktorých aspoň jeden je zločinom. Súhrnný trest sa ukladá, ak po právoplatnosti rozsudku vyjde najavo nový trestný čin, ktorý páchatel spáchal predtým, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin. Pri ukladaní súhrnného trestu za viacčinný súbeh úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, sa použije asperačná zásada (zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu). Ide teda o nový trest a vzhľadom na to, že súd ukladá jeden trest, ktorý tvorí súhrn za viacero trestných činov, je zrejmé, že súd musí predchádzajúci výrok o treste zrušiť, ako i všetky výroky, ktoré stratili podklad zrušením uvedeného výroku a nahradiť ho novým výrokom. Z ustanovenia § 41 ods. 1 Trestného zákona, ale aj z ustanovení § 34 ods. 4 Trestného zákona a § 38 ods. 2 Trestného zákona zrozumiteľne vyplýva, že súd obžalovanému ukladá trest a určuje jeho

druh a výmeru za všetky stíhané trestné činy, a nielen za niektorý z nich (uznesenie KS v Žiline sp. zn. 1To/17/2011 z 15. 05. 2011). Preto v tomto smere možno prisvedčiť argumentácii žalobcu vo vzťahu chápaniu súhrnného trestu, ako aj k tvrdeniu, že formálne rozdelenie súhrnného trestu vo vzťahu k jednotlivým skutkom, za ktoré sa ukladá, nemá zákonný základ. Odsúdený vykonáva súhrnný trest naraz za všetky skutky, za ktoré bol uložený. Súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalovanej, že rozhodnutím súdu sp. zn. 5Nt/61/2017 zo dňa 19. 02. 2021 súd určil, že žalobca vykonával od 24. 10. 2012 do 24. 10. 2015 právoplatne uložený trest odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Žilina. Uvedeným rozhodnutím súd len postupom podľa § 404 ods. 3 Trestného poriadku určil primeraný trest za ostávajúci trestný čin (súdený Okresným súdom Žilina), nakoľko vo vzťahu k tomuto trestnému činu by absentoval výrok o treste. Hypotéza uvedenej právnej normy nepredpokladá započítavanie, ani žiadne zohľadnenie už vykonaného trestu. Výkon trestu nemá na určenie trestu podľa § 404 ods. 3 Trestného poriadku vplyv. Možno uzatvoriť, že právne predpisy nestanovujú spôsob započítania vykonaného súhrnného trestu na jednotlivé trestné činy.

Možno konštatovať, že žalobca nepochybne v priamej príčinnej súvislosti s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre o treste vykonal trest v trvaní 52 dní, od 24. 10. 2015 do 15. 12. 2015, teda po výkone celého pôvodne uloženého trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky, keďže toto obdobie po 24. 10. 2015 nemožno dať do príčinnej súvislosti s pôvodne uloženým trestom. Sporné medzi stranami je obdobie od 03. 12. 2014 (do 23. 10. 2015), kedy mohol žalobca žiadať o podmienené prepustenie z výkonu pôvodne uloženého trestu nebyť druhého odsúdenia (súd sa stotožnil s tvrdením žalobcu, že o podmienené prepustenie z pôvodne uloženého trestu odňatia slobody mohol žiadať po výkone 2/3 trestu, najskôr 24. 10. 2014, s poukazom na § 437 ods. 1, 2 a § 66 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona; žalovaná zároveň uvedené nerozporevala). Je pravdou, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je žiaden nárok a je na voľnom uvážení trestného súdu posúdiť, či odsúdený splnil podmienky na podmienené prepustenie. Zároveň nie je možné s istotou tvrdiť, že ak by bola podaná žiadosť hneď v prvý deň vzniku nároku na podmienené prepustenie, súd by o nároku hneď rozhodol. Preto nie je možné dať za pravdu tvrdeniam žalobcu, že do príčinnej súvislosti s rozhodnutím o treste možno zahrnúť celé obdobie od 03. 12. 2014 len z toho titulu, že odsúdený mohol žiadať o podmienené prepustenie. Na druhej strane je však zrejmé, že rozhodnutím Krajského súdu v Nitre o treste bola (nezákonne) vytvorená prekážka, aby žalobca mohol požiadať o podmienené prepustenie, teda znemožnenie realizácie tohto práva je v príčinnej súvislosti s uloženým neskorším trestom.

Ak by súd zohľadnil vykonaný súhrnný trest odňatia slobody v dĺžke 1 147 dní pomerom pôvodne uloženého trestu (3 roky) voči rozdielu, o čo bol navýšený pôvodný trest (1,5 roka), na pôvodne uložený trest by pripadalo 765 dní výkonu trestu a na „navýšený“, „nový“ trest za skutok v súbehu 382 dní. Ako už bolo uvedené, právna úprava nestanovuje spôsob započítania vykonaného súhrnného trestu na jednotlivé skutky. Preto akékoľvek pomerovanie, ku ktorému by súd pristúpil vytvoriac si takéto vlastné kritériá nemá oporu v zákone. Súd však uvedený výpočet použil ako pomôcku. V podstate tieto obdobia navzájom korešpondujú (377 dní od rozhodnutia o treste po podmienené prepustenie, kde je zahrnutých aj nepochybne poukázaných 52 dní voči vypočítaným 382 dňom). Pri zohľadnení princípov materiálneho právneho štátu nemožno pri posudzovaní nároku na náhradu ujmy toto opomenúť. Zároveň nemožno pri absencii jednoznačných východísk pre určenie rozsahu náhrady za zásah do práv poškodeného rezignovať na určenie spravodlivej a adekvátne náhrady a žiadnu nepriznať. Preto je potrebné primerane zohľadniť aj obdobie od 03. 12. 2014 (od vydania rozhodnutia o treste). Napokon súd uvádza, že nemožno zohľadniť skúšobnú dobu pri podmienenom prepustení, nakoľko nejde o výkon uloženého trestu odňatia slobody.

Možno súhlasiť so žalobcom, že výkon odňatia slobody negatívne dopadá na akéhokoľvek človeka v dôsledku vyňatia z jeho sociálnych kruhov, zníženia kvality života žalobcu a jeho životného štandardu. Žalobca tvrdil, že dopady na jeho zdravie treba posudzovať s prihliadnutím na to, že trpí psychickou poruchou, a to bipolárnou afektívnou poruchou, ktorá sa prejavuje depresívnym a manickým stavom. Súd bol toho názoru, že ochorenie je potrebné brať do úvahy pri hodnotení zásahu do integrity žalobcu. Uvedené ochorenie samo o sebe zhoršuje už aj tak negatívne dopady výkonu trestu odňatia slobody na odsúdeného. Súd mal z prepúšťacej správy v spise preukázané, že počas výkonu trestu choroba dekompenzovala, bola nevyhnutná ústavná liečba. Je tak na jednej strane preukázané zhoršenie zdravotného stavu žalobcu, avšak len prechodné. Nezvratné zhoršenie zdravotného stavu nebolo preukázané.

Narušenie obchodných vzťahov rozhodnutím o treste, bez ktorého by obchodníci, partneri a klienti nemuseli mať pochybnosti o jeho bezúhonnosti, žalobca bližšie nešpecifikoval, navyše žalobca už v tom čase vykonával trest odňatia slobody, preto uvedené osoby logicky pochybnosti o jeho bezúhonnosti mať museli. Pokiaľ žalobca uviedol, že v dôsledku trestného stíhania zákazníci prestali navštevovať

reštauračné zariadenie, ktoré prevádzkovali, dodávatelia im prestali dodávať tovar, uvedené má súvis s trestným stíhaním (ktoré je predmetom samostatného konania), je otázne, či ich možno vzťahovať aj na rozhodnutie o treste, ktorý bol uložený čase, keď žalobca už dva roky vykonával skorší trest.

Súd považoval za primerané za 52 dní výkonu trestu poskytnúť náhradu ujmy v sume 25 eur na deň, t. j. 1 300 eur a za 325 dní (od 03. 12. 2014 do 23. 10. 2012 (správne malo byť 23. 10. 2015)) v sume 13 eur na deň, t. j. 4 225 eur, spolu 5 525, po odpočítaní toho, čo už bolo žalovanou plnené (780 eur) je výsledná suma náhrady nemajetkovej ujmy 4 745 eur, ktorú súd žalobcovi priznal. Súd výšku náhrady za deň diferencoval vzhľadom na spôsob určenia dĺžky výkonu trestu odňatia slobody (nesporne zistených 52 dní výkonu trestu a 325 dní určených spôsobom uvedeným vyššie v rozhodnutí) a nižšiu náhradu priznal za obdobie od 03. 12. 2014 do 23. 10. 2012 (správne malo byť 23. 10. 2015), nakoľko bolo určené určitým teoretickým konštruktom, ktorý bol vytvorený z dôvodu, aby súd mohol podporiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy preskúmateľnými východiskami. Odhliadnuc od uvedeného výpočtu, berúc do úvahy len celkovú náhradu nemajetkovej ujmy 5 525 eur (priznaná suma 4 745 eur plus už vyplatená suma 780 eur), táto poskytuje vzhľadom na zistený skutkový stav a preukázané zásahy do práv žalobcu primeranú kompenzáciu žalobcovej ujmy a nie je podľa názoru súdu v rozpore so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti.

Žalobca sa domáhal náhrady škody vo forme ušlej mzdy zo zamestnania, ktoré vykonával pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody. Žalobca preukázal, že v čase nástupu na výkon trestu (24. 10. 2012) vykonával zamestnanie pre spoločnosť E. F., s. r. o., A. XX/X, D., IČO: XX XXX XXX. Žalobca však nepreukázal, aký reálny čistý príjem dosahoval na základe pracovnej zmluvy pre uvedeného zamestnávateľa (výplacnou páskou, potvrdením o príjme, resp. iným relevantným dôkazom), predložil iba potvrdenie zo sociálnej poisťovne s uvedením vymeriavacieho základu, ktorý však s čistým príjmom stotožniť nemožno, pretože k rozmnoženiu majetkovej hodnoty by u žalobcu za predpokladu, že by vykonával pracovnú činnosť, prišlo len v rozsahu čistého príjmu.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v konaní úspešný v základe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, preto mu súd priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Základom pre určenie výšky trov konania v časti nemajetkovej ujmy bude priznaná suma nároku. V časti nároku na náhradu (majetkovej) škody bola úspešná žalovaná (súd nárok zamietol, preto má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %).

4. Proti tomuto rozsudku v časti I., III. a IV. výroku podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. V odôvodnení podaného odvolania uviedla, že súd prvej inštancie na viacerých miestach odôvodnenia napadnutého rozsudku poukazuje na pravdivosť tvrdení, tak žalobcu ako aj žalovanej, avšak s poukazom na princíp „materiálneho právneho štátu“ napokon priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie od 03. 12. 2014 do 23. 10. 2015 v celkovej výške 4 225 eur s prísl. K priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy za obdobie od 03. 12. 2014 do 23. 10. 2015 súd prvej inštancie pristúpil napriek skutočnosti, že sám zároveň konštatoval, že právna úprava nestanovuje spôsob započítania vykonaného súhrnného trestu za jednotlivé skutky.

Procesná obrana vychádzala z nesporného dôkazu - rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 19. 05. 2021, sp. zn. 5Nt/61/2017, ktorým súd postupom podľa § 404 ods. 3 Tr. poriadku (po povolení obnovy konania vo veci Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/29/2010) určil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky za skutok uvedený v rozsudku Okresného súdu Žilina zo dňa 01. 08. 2011, sp. zn. 3T/129/2007 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 05. 04. 2012, sp. zn. 3To/102/2011, z ktorého výrok o vine zostal po rozhodnutí o povolení obnovy konania sp. zn. 5Nt/61/2017 nedotknutý. Ak by aj žalovaná pripustila, že pri súhrnnom treste právna úprava neumožňuje formálne rozdelenie súhrnného trestu vo vzťahu k jednotlivým skutkom, právoplatný rozsudok zo dňa 19. 05. 2021 jednoznačne vymedzil časové obdobie pripadajúce na trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 01. 08. 2011, sp. zn. 3T/129/2007 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 05. 04. 2012, sp. zn. 3To/102/2011, tzn. bolo jasne a nespochybniteľne určené, že žalobca vykonával od 24. 10. 2012 do 24. 10. 2015 (z celkovej doby výkonu trestu odňatia slobody 3 roky a 52 dní, a to od 24. 10. 2012 do 15. 12. 2015) právoplatne uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Naopak vymedzenie časového obdobia realizované súdom prvej inštancie nemá podklad vo vykonanom dokazovaní, resp. neopiera sa o žiadne rozhodnutie súdu, z ktorého by vyplývala možnosť zohľadnenia časového obdobia aj od 03. 12. 2014 do 23. 10. 2015. Súd prvej inštancie tak pri posudzovaní uvedenej právnej otázky nepostupoval v súlade so žiadnym konkrétnym ustanovením právneho predpisu, ani v súlade s akýmkoľvek rozhodnutím trestného súdu.

Spornou otázkou v priebehu konania na súde prvej inštancie bolo, že aj v situácii, ak by bol žalobca býval požiadal, resp. mohol požiadať o podmienené prepustenie zo skôr uloženého trestu odňatia slobody, či by mu bolo vyhovené a bol by podmienené prepustený. Žalovaná (tak ako v priebehu konania na súde prvej inštancie) zdôrazňuje, že k podmienenému prepusteniu z výkonu trestu odňatia slobody nedochádza automaticky uplynutím zákonom stanovenej doby výkonu trestu, ale naopak je výlučne v kompetencii súdu rozhodnúť o žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a odsúdeného podmienené prepustiť alebo jeho žiadosť zamietnuť, a to po posúdení aj iných aspektov. Priznaná a uhradená relutárna náhrada (vrátane nerelutárnej náhrady) zohľadňuje podľa jej názoru následky spojené s výkonom trestu odňatia slobody, medzi ktoré v zmysle judikatúry patrí: prirodzený zásah do základných práv a slobôd poškodeného (právo na slobodu pohybu, právo na súkromie) ako aj zásah do osobnostných práv poškodeného (ľudská dôstojnosť, rodinný a spoločenský život a pod.). Je potrebné zdôrazniť, že žalovaná teda v konaní netvrdila, že žalobcovi nemajetková ujma titulom rozhodnutia o treste nevznikla, tvrdila len to, že všetky prezumované následky výkonu trestu už boli zohľadnené v rámci procesu predbežného prerokovania a zodpovedajúcim spôsobom saturované oznámením o výsledku predbežného prerokovania (nerelutárne náhrady) a vyplatením priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žiadne iné následky, prípadne následky osobitnej závažnosti, neboli žalobcom v rámci procesu predbežného prerokovania preukázané,

S výnimkou prezumovaných následkov spojených s výkonom trestu, neboli v konaní na súde prvej inštancie preukázané žiadne iné následky, ako ani prípadná osobitná intenzita takýchto následkov do osobnostnej sféry žalobcu. Uvedené platí obzvlášť v situácii, keď sa žalobca už skôr nachádzal vo výkone trestu, preto požiadavka na spoľahlivé preukázanie osobitných následkov (a ich intenzity) spojených výlučne s namietaným rozhodnutím o treste, je nepochybne zvýraznená a žalobca v tomto smere podľa názoru žalovanej neunesol dôkazné bremeno.

V súvislosti s bipolárnou afektívnou poruchou žalobcu sa žalovaná nestotožňuje so závermi, ku ktorým dospel súd prvej inštancie v bode 51. odôvodnenia, a to z dôvodu, že z vykonaného dokazovania na súde prvej inštancie, konkrétne z výsluchu žalobcu jednoznačne vyplynulo, že predmetné ochorenie mu bolo diagnostikované už v roku 2011, tzn. dávno pred výkonom namietaného rozhodnutia o treste, pričom v konaní súčasne nebolo preukázané ani nezvratné zhoršenie predmetného ochorenia v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o treste.

Samotnú odlišnú výšku za deň výkonu trestu v období od 03. 12. 2014 do 23. 10. 2015 (13 eur x 325 dní, t. j. 4 225 eur) a v období od 24. 10. 2015 do 15. 12. 2015 (25 eur x 52 dní, t. j. 1 300 eur), však súd prvej inštancie bližšie neodôvodňuje, ale stroho poukazuje na aplikovaný teoretický konštrukt. V tejto časti (bod 58.) preto žalovaná považuje napadnutý rozsudok nielen za nesprávny, ale aj za nepreskúmateľný a nedostatočne odôvodnený.

Ak súd prvej inštancie skutočne zhodnotil ako relevantné iba následky týkajúce sa rozhodnutia o treste, z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé ako vyhodnotil námietku žalovanej o duplícite uplatnených nárokov, keďže nároky uplatnené (resp. následky tvrdené) žalobcom z titulu nezákonného trestného stíhania v samostatnom konaní nepodrobil žiadnej komparácii s následkami tvrdenými žalobcom v tu prejednávanej veci, tzn. nemožno vylúčiť, že súd prvej inštancie v konečnom dôsledku zohľadnil a priznal náhradu nemajetkovej ujmy za totožné následky tvrdené žalobcom tak vo vzťahu k nezákonnému trestnému stíhaniu, ako aj vo vzťahu k rozhodnutiu o treste, t. j. neprípustne stotožnil dve príčiny do vzniku tu deklarovanej nemajetkovej ujmy.

Súd prvej inštancie žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej výška nie je primeraná skutkovému stavu zistenému súdom v konaní (absencia dôkazov, nesprávne prihliadanie na nepreukázané následky v rodinnom živote žalobcu, ako aj na jeho zdraví a na narušenie integrity v prípade žalobcu) a zároveň nereflektuje skutočnosť, že žalobcovi bola už v rámci predsúdnej fázy priznaná a vyplatená náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch a poskytnutá saturácia v nepeňažnej forme za tzv. prezumované následky.

V otázke priznania úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 745 eur odo dňa 30. 09. 2022 do zaplatenia, vychádza rozhodnutie súdu prvej inštancie z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Súd prvej inštancie rozhodol separátne o nároku na náhradu trov konania, a to samostatným výrokom (výrok III.) vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a samostatne vo vzťahu k nároku na náhradu majetkovej škody (výrok IV.). Súd prvej inštancie týmito dvomi výrokmi teda založil podľa názoru žalovanej bipolaritu rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania, neprípustným a arbitrárnym spôsobom rozdelil nárok na náhradu trov konania na dva samostatné nároky – vo vzťahu k nároku na náhradu (majetkovej) škody a vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

Žalobca sa podanou žalobou domáhal priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 31 520 eur s prísl. a súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4 745 eur s prísl. S

ohľadom na uvedené má žalovaná za to, že pre zjavný rozpor s rozumným usporiadaním procesných vzťahov jednoznačne nebolo možné žalobcovi priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to ani „len“ z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy.

Žalovaná navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanej prizná nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, alternatívne, aby rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Proti tomuto rozsudku v časti II. a IV. výroku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

V odôvodnení podaného odvolania ďalej uviedol, že prvostupňový súd použil ako pomôcku pomerovanie pôvodne uloženého trestu a navýšeného trestu. Na základe takéhoto výpočtu dospel k záveru, že na pôvodne uložený trest pripadalo 765 dní výkonu trestu a na nový trest 382 dní. Toto v zásade korešponduje s výpočtom žalobcu, ktorý tvrdil, že na nový trest pripadá minimálne 377 dní. Žalobca vychádzal z toho, že v dôsledku rozhodnutia o treste stratil šancu žiadať o podmiennečné prepustenie po vykonaní 2/3 pôvodne uloženého trestu, o ktoré mohol požiadať od 3. decembra 2014. Podmiennečné prepustenie sa vzhľadom na všetky okolnosti výkonu trestu dalo rozumne očakávať. Navyše, žalobca nakoniec aj podmiennečne prepustený bol, avšak o viac ako rok neskôr.

Súd odôvodnil celkovú výšku priznanej nemajetkovej ujmy výpočtom podľa dní, pričom bral do úvahy obdobie od 3. decembra 2014 do 15. decembra 2015 (rovnajúce sa 377 dňom, presne tak, ako tvrdil žalobca).

Prvostupňový súd rozlišoval medzi obdobím od 3. decembra 2014 do 23. októbra 2015 a obdobím od 24. októbra 2015 do 15. decembra 2015. Diferenciácia sa prejavila vo výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za jeden deň výkonu trestu odňatia slobody. Za obdobie od 3. decembra 2014 do 23. októbra 2015 prvostupňový súd žalobcovi priznal náhradu vo výške 13 eur za jeden deň výkonu trestu. Za obdobie od 24. októbra 2015 do 15. decembra 2015 priznal prvostupňový súd náhradu vo výške 25 eur za jeden deň. Minimálne 377 dní, ku ktorým zhodne dospel prvostupňový súd aj žalobca (bez ohľadu na použitú metodiku), predstavujú obdobie, ktoré je v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o treste a v dôsledku ktorého žalobcovi vznikla nemajetková ujma. Je preto potrebné odškodniť všetky dni rovnako. Podľa judikatúry pritom platí, že je potrebné nahradiť všetku ujmu, ktorú by bolo možné namietat'.

Za obdobie od 3. decembra 2014 do 23. októbra 2015 priznal prvostupňový súd žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 13 eur za jeden deň výkonu trestu. Prvostupňový súd sám pritom v bode 55 napadnutého rozsudku poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého sa za jeden deň vykonaného trestu priznáva suma v rozpätí od 20 do 60 eur. Suma 13 eur na deň je teda objektívne neprimerane nízka, keďže sa nachádza mimo tohto rozpätia. Prvostupňový súd navyše v napadnutom rozsudku ani presvedčivo neodôvodnil na základe čoho pristúpil v prípade žalobcu k uplatneniu takejto nízkej náhrady, resp. náhrady mimo „štandardného pásma“ stanoveného judikatúrou, za obdobie od 3. decembra 2014 do 23. októbra 2015.

Ak vedenie „len“ nezákonného trestného stíhania, v ktorom nebola obmedzená osobná sloboda poškodeného, je odškodňovaná sumou 21 eur za jeden deň nezákonného trestného stíhania, tak odškodnenie za výkon nezákonného trestu odňatia slobody musí byť niekoľkonásobne vyššie.

Žalobca vykonával trest odňatia slobody za skoršiu trestnú vec s vidinou a v nádeji, že po uplynutí 2/3 výkonu trestu sa vráti domov k svojej rodine a jeho život sa v rámci možností vráti do starých koľají. Avšak, v dôsledku rozhodnutia o treste stratil možnosť byť podmiennečne prepustený a jeho trest a odlúčenie od rodiny sa výrazne predĺžilo. Dokonca, aj keby z nejakého dôvodu žalobca nebol podmiennečne prepustený skôr, tak uloženým nezákonným trestom došlo k predĺženiu pobytu žalobcu vo výkone trestu.

Žalobca mal teda za to, že infláciu je rozhodne potrebné zobrať do úvahy pri porovnávaní výšky priznávanej náhrady za nemajetkovú ujmu, ktorá bola priznávaná v rokoch 2010 až 2020. Suma 20 eur v roku 2010 je totiž podľa aktuálnej inflačnej kalkulačky rovná sume takmer 30 eur a suma 60 eur v rovnakom roku je v súčasnosti rovná takmer 90 eur.

Je preto podľa žalobcu potrebné odkloniť sa od striktného dodržiavania „pravidla“, že za jeden deň výkonu trestu odňatia slobody sa priznáva náhrada vo výške medzi 20 a 60 eur. Táto suma totiž už nie je v súčasnosti relevantná, okrem iného, aj s poukazom na rekordnú infláciu v posledných rokoch.

Žalobca mal za to, že následky výkonu nezákonného trestu odňatia slobody v jeho prípade sú natoľko závažné, že odôvodňujú priznanie vyššej náhrady nemajetkovej ujmy za každý jeden deň výkonu trestu. Žalobca je preto presvedčený, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 32 300 eur (znížená o 780 eur, ktoré boli žalobcovi priznané po predbežnom prerokovaní nároku) je spravodlivá a primeraná.

Prvostupňový súd uviedol, že žalobca si uplatnil úrok z omeškania od 30. septembra 2023 do zaplatenia, čo však prvostupňový súd s poukazom na § 16 ods. 4 ZoZŠ upravil tak, že žalobcovi priznal úrok z omeškania od 30. septembra 2022 do zaplatenia (keďže prvým dňom omeškania je oznámenie, že nárok žalobcu nebol uspokojený v predbežnom prerokovaní).

K tomuto žalobca uviedol, že ide zrejme o chybu v písaní a počítaní, ktorú prvostupňový súd urobil pri vyhotovovaní napadnutého rozsudku, keďže v žalobe bolo zo strany žalobcu jednoznačne napísané, že si uplatňuje úrok z omeškania od 30. septembra 2022 do zaplatenia.

Žalobca týmto navrhol, aby po pripustení čiastočného späťvzatie žaloby a zastavení konania v časti týkajúcej sa nároku na náhradu škody podľa § 370 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 CSP Krajský súd v Nitre ako odvolací súd vydal podľa § 388 CSP rozsudok: I. súd pripúšťa späťvzatie žaloby v časti o náhradu škody vo výške 13 000 eur a zrušuje výrok II. a výrok IV. rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 6. októbra 2023 č. k. 8C/1/2023 – 182 a v tejto časti konanie zastavuje, II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 31 520 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi ročný úrok z omeškania vo výške 6,25 % zo sumy 31 520 eur od 30. 9. 2022 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Eventuálne, ak by odvolací súd čiastočné späťvzatie žaloby v časti nároku na náhradu škody podľa § 370 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 CSP nepripustil, žalobca navrhol, aby Krajský súd v Nitre ako odvolací súd vydal podľa § 388 CSP rozsudok: I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 31 520 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 9 329,58 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku, III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi ročný úrok z omeškania vo výške 6,25 % zo sumy 40 849,58 eura od 30. 9. 2022 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Žalobca žiadal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

6. K podanému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrila žalovaná, pričom v obsahu vyjadrenia uviedla, že prvým výrokom napadnutého rozsudku bolo rozhodnuté o povinnosti žalovanej na peňažné plnenie voči žalobcovi a tretím výrokom bola žalobcovi voči žalovanej v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %. Je teda zrejme, že predmetné výroky napadnutého rozsudku znejú v neprospech žalovanej a voči týmto žalovaná i smerovala svoje odvolanie.

Prvý a tretí výrok napadnutého rozsudku teda jednoznačne nie sú výrokmi znejúcimi v neprospech žalobcu, a s poukazom na ustanovenie § 359 CSP žalobca nie je legitimovaným subjektom na podanie odvolania voči týmto výrokom.

Žalobca vzal späť podanú žalobu v časti požadovanej náhrady majetkovej škody v sume 13 000 eur s prísl., a to bez zavinenia žalovanej a z tohto dôvodu patrí náhrada trov konania v predmetnej časti žalovanej (§ 256 ods. 1 CSP).

Žalovaná tak navrhla Krajskému súdu v Nitre ako odvolaciemu súdu, aby na žalobcom uplatnené prostriedky procesného útoku (tzv. novoty) neprihliadal. A contrario, ak by odvolací súd prihliadol na žalobcom uplatnené prostriedky procesného útoku (tzv. novoty) došlo by tak nepochybne k porušeniu princípu právnej istoty (čl. 2 CSP) ako aj princípu rovnosti zbraní (čl. 6 CSP) v neprospech žalovanej, nakoľko prostriedky procesného útoku uplatnené žalobcom v odvolacom konaní nespĺňajú taxatívne podmienky stanovené v § 366 CSP.

Argumentácia žalobcu je nesprávna, keďže vychádza z výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 377 dní, avšak zo skutkových okolností je zrejme, že výkon trestu odňatia slobody žalobcu v príčinnej súvislosti s namietaným rozhodnutím o treste bol výlučne v trvaní 52 dní (od 24. 10. 2015 do 15. 12. 2015) a nie v trvaní 377 dní.

Je nespochybniteľné, že tak kontakt s blízkymi, ako aj dobré meno a povesť žalobcu museli byť narušené už pred samotným výkonom trestu odňatia slobody v súvislosti s namietaným rozhodnutím o treste, a to z dôvodu, že žalobca bol pred výkonom namietaného trestu odňatia slobody právoplatne odsúdený v inom trestnom konaní na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a v čase vydania namietaného rozhodnutia o treste vykonával predmetný trest odňatia slobody.

Nie je zrejme na základe akej právnej úpravy či úvahy dospel žalobca k záveru, že pre priznanie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy je podstatná miera inflácie. Navyše údaj o miere inflácie v posledných dvoch či troch rokoch je skresľujúci, naopak pri zohľadnení dlhšieho časového obdobia – napr. obdobia rokov 2014 – 2022 je zrejme, že priemerná výška inflácie za dané obdobie predstavuje len 2,61 %.

Odvolaie žalobcu je aj v časti smerujúcej k záverom súdu prvej inštancie o nemajetkovej ujme neopodstatnené, a to z dôvodu, že žalobca v konaní na súde prvej inštancie neunesol dôkazné bremeno, kedy v konaní na súde prvej inštancie vôbec nepreukázal zásah v takej intenzite, ktorá by zakladala, resp. odôvodňovala náhradu za tvrdené zásahy do osobnostných práv žalobcu v uplatnenom rozsahu 31 520 eur s prísl.

K tvrdeniu žalobcu, že súd prvej inštancie bol oprávnený prekročiť žalobcov návrh a priznať mu úrok z omeškania vo výške 6,25 % p.a. s poukazom na § 216 ods. 2 CSP žalovaná uvádza, že sa nestotožňuje s predmetným účelovým tvrdením žalobcu a považuje ho za nesprávne.

Žalovaná žiadala, aby Krajský súd v Nitre v súlade s § 370 CSP pripustil čiastočné späťvzatie žaloby, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti náhrady majetkovej škody a konanie zastavil a následne v zmysle § 386 písm. b/ CSP odmietol žalobcom podané odvolanie.

7. K odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca, pričom v obsahu vyjadrenia uviedol, že prvostupňový súd sa s argumentáciou žalovaného spočívajúcou v rozhodnutí Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5Nt/61/2017 vyčerpávajúco vysporiadal v bode 41 napadnutého rozsudku. Tvrdenie žalovaného, že prvostupňový súd sa nezaoberal predmetným rozhodnutím, ktoré do konania doložil, je teda nepravdivé a zavádzajúce.

Skutočnosť, že súd vyhodnotil rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5Nt/61/2017, tak, že nie je v predmetnej veci relevantný (čo v napadnutom rozsudku zdôvodnil), nezakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

Rozdelenie súhrnného trestu odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 6 mesiacov, z ktorého žalobca riadne vykonal 3 roky a 52 dní, na 3 roky za skoršie trestné konanie a 52 dní za konanie, ktoré bolo predmetom trestného konania, ktorého sa týka táto vec, je príliš formalistické, nemá základ v žiadnom právnom predpise ani súdnom rozhodnutí a nemôže obstáť.

V čase výkonu trestu totiž neplatilo, že žalobca vykonal najprv trest v trvaní troch rokoch uložený v skoršom trestnom konaní a následne začal vykonávať trest v trvaní jedného roka a 6 mesiacov uložený v neskoršom trestnom konaní. Výrok o uložení trestu v trvaní troch rokov bol zrušený a „namiesto“ neho bol uložený nový trest, a to súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 6 mesiacov. Súhrnný trest vykonával žalobca za všetky trestné činy naraz.

Prvostupňový súd konštatoval, že vydaním nezákonného rozhodnutia o treste, žalobca prišiel o šancu požiadať o podmienené prepustenie. Túto stratu šance potom prvostupňový súd považoval za dôvod, aby pri výške nemajetkovej ujmy zohľadnil výkon trestu odňatia slobody v trvaní od 3. decembra 2014 (t. j. od vydania rozhodnutia o treste).

Neprimeranosť žalovaným priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je pritom zrejmá už na prvý pohľad, keďže žalobcovi bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške dvoch (2) eur za jeden deň výkonu trestu odňatia slobody. Takáto náhrada je výrazne pod spodnou hranicou rozpätia, ktoré uznáva ustálená rozhodovacia prax súdov, podľa ktorej sa za jeden deň vykonaného trestu priznáva suma v rozmedzí od 20 do 60 eur. Žalobcom (správne malo byť Žalovanou) priznaná náhrada je teda absolútne neprimeraná. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že žalobca si uplatňuje nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy duplicitne, bolo jeho povinnosťou toto tvrdenie preukázať, čo však neučinil. V sporovom konaní, kde bremeno dôkazu zaťažuje toho, kto určitú skutočnosť tvrdí, nie je úlohou súdu suplovať v tomto smere aktivitu žalovaného.

Žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia o treste a výkonu trestu. Výkon trestu nastal po tom, čo odsudzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť. Výkon trestu už nie je súčasťou trestného stíhania, keďže spravidla nastáva práve po jeho právoplatnom skončení. Duplicita teda už len z časového hľadiska neprichádza do úvahy, čo je pravdepodobne aj dôvod, prečo sa prvostupňový súd ďalej nezaoberal námietkou žalovaného.

Názor, že úroky z omeškania majú byť priznané až odo dňa právoplatného rozhodnutia súdu žalovaný prezentuje napriek tomu, že opačný názor vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2022, sp. zn. 7Cdo/339/2021, ktoré sám žalovaný v odvolaní žalovaného cituje.

Z rozhodnutia, na ktoré poukazuje žalovaný, vyplýva, že názory na rozdeľovanie nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy sú rôzne a je úlohou konajúceho súdu svoje rozhodnutie odôvodniť. Opäť teda treba skonštatovať, že postupom prvostupňového súdu nebolo porušené právo na spravodlivý proces žalovaného a ani nie je svojvoľné, keďže je založené na znení zákona a na jeho odbornom výklade.

8. Žalobca sa písomne vyjadril aj k vyjadreniu žalovanej k podanému odvolaniu, pričom v obsahu uviedol, že žalobou, ktorou sa konanie začalo, si uplatnil (okrem iného) nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 31 520 eur. Napadnutým rozsudkom bolo žalobe čiastočne vyhovené, pričom súd priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške len 4 745 eur. Na základe uvedeného je teda nepochybné, že žalobe nebolo vyhovené úplne, ale len čiastočne. Z toho dôvodu sa žalobca rozhodol podať odvolanie smerujúce proti výroku I. napadnutého rozhodnutia.

Žalovaná zároveň celkom zjavne nerozlišuje medzi konaniami, ktorých predmetom je náhrada nemajetkovej ujmy a takými, ktorých predmetom je iné peňažné plnenie. Nakoľko nemajetkovú ujmu nemožno kvantifikovať a jej presnú výšku dokazovaním preukázať, predstavuje značne individualizovanú a subjektivizovanú ujmu poškodeného.

Žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno len v tom, že je povinný preukázať konkrétne okolnosti preukazujúce vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Nakoľko súd žalobe žalobcu čiastočne vyhovel, je nepochybné, že dôkazné bremeno žalobca v časti, v akej ho zaťažuje, jednoznačne uniesol.

Žalobca jednoznačne preukázal, že došlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia, pričom každé nezákonné rozhodnutie zasahuje do osobnostných práv trestne stíhanej osoby, nakoľko k jej obvineniu nikdy nemalo dôjsť. Zároveň žalobca jednoznačne preukázal príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy (čo dokazuje fakt, že žalobe žalobcu bolo sčasti vyhovené, a teda súd uznal, že príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody jednoznačne existuje).

Žalobca navrhol, aby Krajský súd v Nitre rozhodol o zastavení konania v časti náhrady škody a aby postupom podľa § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 31 520 eur, s úrokom z omeškania vo výške 6,25 % ročne zo sumy 31 520 eur od 30. 9. 2022 do zaplatenia, a aby žalovanú zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %. Zároveň žalobca žiadal o náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

9. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania proti rozhodnutiu boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, po skonštatovaní, že odvolania majú zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že podané odvolania nie sú dôvodné.

10. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia, porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. Po naplnení odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania, zohľadňujúc možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, jeho následky a pod.

Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývali alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj keď dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t. j. skutočností, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo, inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1, 2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia na základe, ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že vo všeobecnosti je právnym posúdením činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tom postupe, a teda nesprávnosť aplikácie práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnú normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne vyložil alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnú normu nesprávne na zistený stav použil v skutkových okolnostiach, teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

11. Aj v prípade, ak je žalobou uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, je súd povinný v spore skúmať, či nie je postačujúce poskytnutie zadosťučinenia len vo forme konštatovania porušenia práva. Zákon neuvádza v súvislosti s určením vhodnej formy zadosťučinenia žiadne okolnosti podľa ktorých sa zadosťučinenie určuje. Aj pri úvahe vo forme zadosťučinenie je preto potrebné vychádzať predovšetkým z kritérií uvedených v § 17 ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu. V citovanom ustanovení sú síce vymenované viaceré kritériá, ale ide o výpočet len demonštratívny. Vzhľadom na rozmanitosť jednotlivých prípadov treba túto normu považovať za normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá vyžaduje, aby súd vzhľadom na konkrétne okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil okolnosti významné pre určenie formy, resp. výšky zadosťučinenia. V prípade nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním, ktoré sa skončilo oslobodením spod obžaloby, je potrebné popri povahe a dĺžke trestného konania prihliadnuť najmä na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, a na závažnosť následkov spôsobených trestným stíhaním v osobnostnej sfére poškodeného. Posúdenie okolností za ktorých k ujme došlo zahrňuje aj správanie sa samotného poškodeného. Súd môže určiť výšku nároku podľa svojej úvahy vtedy, ak je nárok preukázaný, čo sa týka jeho právneho základu, a problémy sa týkajú skutkových zistení spojených s výškou uplatňovaného nároku. Základom úvahy je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia založiť úvahu na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí. Súd však musí svoj poznatok opierať o pravdivé argumenty. Určenie výšky nároku úvahou súdu musí byť preskúmateľné v inštančnom postupe, preto musí byť dostatočne vyargumentované a rozhodnutie okresného súdu nesmie byť svojvoľné. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí podľa názoru odvolacieho súdu správne určil a priznal výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch. Túto určil argumentačnou úvahou, pričom prihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, ako aj závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote v súlade s § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. Výšku a spôsob určenia nemajetkovej ujmy náležite podrobne vyargumentoval v odôvodnení svojho rozhodnutia a odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje jednak s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú považuje za primeranú, ako aj spôsobom jej určenia. Odvolacie námietky odvolateľov boli predmetom dokazovania pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi dôsledne vysporiadal pri rozhodovaní v danej veci. Ani ďalšie skutočnosti uvádzané v podaných odvolaniach neumožňujú odvolaciemu súdu prijať iné závery a nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto ho odvolací súd ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 a § 387 ods. 2 CSP.

12. Podľa ust. § 370 ods. 1, 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

13. Nakoľko žalobca súčasne s podaným odvolaním vzal žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody v sume 13 000 eur späť, pričom žalovaná s predmetným späťvzatím (čiastočným späťvzatím) súhlasila, odvolací súd vo svojom rozhodnutí I. výrokom rozhodol o pripustení späťvzatia žaloby v časti o zaplatenie náhrady škody v sume 13 000 eur, v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

14. Výrokom II. odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti IV. výroku, pričom súčasne rozhodol o priznaní náhrady trov konania žalovanej v zastavujúcej časti konania vo vzťahu k náhrade škody v rozsahu 100 % z dôvodu, že súd prvej inštancie vo vzťahu rozhodnutia o náhrade škody rozhodol o náhrade trov konania s odkazom na ust. § 255 ods. 1 CSP, avšak v danom prípade bolo potrebné na rozhodnutie o náhrade trov konania aplikovať ust. § 256 ods. 1 CSP. Odvolací súd

teda žalovanej opätovne priznal nárok na náhradu trov konania v časti nároku na náhradu škody, avšak z iných dôvodov ako súd prvej inštancie.

15. Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie podľa ktorej výrokom III. priznal žalobcovi v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V zmysle Veľkého komentára k Civilnému sporovému poriadku (C. H. Beck, 2013) zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu, alebo znaleckej činnosti. Napríklad pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako nakoľko mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nezaväzujúca. Vychádzajúc teda z ustálenej súdnej praxe má odvolací súd za to, že v prípade, ak výška priznaného nároku z uplatneného nároku závisí od úvahy súdu, pričom aspoň časť z tohto uplatneného nároku bola žalobcovi priznaná, možno konštatovať pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania, že žalobca bol v danom prípade plne úspešný.

16. S poukazom na vyššie uvedené teda odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj celého spisového materiálu, dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval procesne správne, žiadnej vady konania sa nedopustil, v dostatočnom rozsahu sa zaoberal všetkými skutočnosťami potrebnými pre vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil a s jeho odôvodnením sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi v časti priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

18. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).